

Dievs ir tukša telpa starp lappusi un tekstu,
iztēli un zināšanu, īstenību un neesamību.
Tu Viņu izdomāji.
Bet Viņš – tevi.

Konrāds Eikens (*Conrad Aiken*)

1

Atbraucis uz kūrortpilsētiņu valsts rietumos, nospriedu
vispirms aiziet līdz jūrai un apgriezt nagus.

Aizgāju līdz jūrai, apgriezu nagus, pazaudēju šķē-
res. Nopeldējos, klaigādams kaut kādas nejēdzības, pa-
skraidīju pa krastu un norīvējos ar dvieli, līdz āda sāka
tīkami sūrstēt. Pēc tam sēdēju un debilu skatienu
blenzu jūrā. Nezinu, ko, jūrā skatīdamies, redz citi, bet
es neredzu nekā. Labi, ja gar apvārsni aizpeld kāds ku-
ģis. Tad es redzu kuģi, bet neko vairāk. Ja kuģu nav –
tikai ūdens, daudz bezjēdzīgi viļņojoša, sāļa, auksta
ūdens.

Ārsti apgalvo, ka tā esot paaudžu problēma. Dažas
paaudzes, skatoties jūrā, redz Dievu, citas dzird simfo-
nisko mūziku, Baha fūgas, vēl citas saskata sievieti,
Afroditi, bezgalību, mūžību, nirvānu un tamlīdzīgas

poētiskas blēņas. Paaudze, kura šai pasaulē tika iemesta aptuveni sešdesmitajos gados – kaut arī laikam nav īpašas nozīmes –, neredz ne velna. Es esmu piederīgs šai paaudzei. Paaudzei, kurai nav nekādu īpašu pazīmju, paaudzei, kurai gandrīz nav īpašību. Paaudzei, kura nepaguva kļūt par hipijiem, kurai «*The Beatles*» šķita par salkanu, bet kura jau bija par vecu, lai uzsūktu panku idejas, un «*Sex Pistols*» tai atgādināja vienīgi kaitinošu troksni. Tiesa gan, visai liela šīs paaudzes daļa kļuva par mietpilsoņiem, noticēja «*ABBA*» piedāvātajam dzīves modelim, – bet tā vairs nav paaudzes pazīme, tā ir plika statistika, kuru nespēja sagraut ne «*AC/DC*» zāģi, ne Džona Lenona asinis. Mani interesē paaudze, kurai tikpat kā nav «savas» mūzikas, savu elku un nav nekādas saprašanas par dzimteni, vēsturi, mīlestību, naudu, ģimeni, atbildību.

Paaudze, kas maksāja nodevas narkotikām un kam asinis nolaida Afganistānā, bet tie drīzāk ir izņēmumi, nevis likumsakarības. Vienīgā šīs paaudzes filosofija ir filosofijas neesamība vai izvairīšanās to iegūt, un teorijas vakuumu praktiskajā līmenī aizpildīja alkohols, tomēr tā ir paaudze, kura nav iemācījusies dzert, nav iemācījusies drāzties, ēst, krāt, – citiem vārdiem sakot, nav iemācījusies gūt baudu. Pat turīgākie šīs paaudzes pārstāvji, tie, kuri izveidojuši veiksmīgas ģimenes un

plaukstošus uzņēmumus, pat tie, skatīdamies uz jūru, neredz neko, izņemot ūdeni. Viņi vienkārši neprot priecāties. Un tā ir galvenā, būtiskākā šīs paaudzes pazīme.

Vispārīnājumi ir riebīga padarišana. Bet riebeklibu pasaulē ir nesalīdzināmi vairāk nekā patīkamu lietu. Taisnību sakot, man nospļauties, kas īsti ir mana paaudze. Varbūt tādas nemaz nav, un nekāda draņķa jūra nevar būt katalizators, kas palīdzētu to saskatīt skaidrāk. Tomēr es tai nolādētajai paaudzei esmu piederīgs, un neviens nespētu mani pārliecināt, ka es tāds esmu vienīgais – unikāls un neatkārtojams. Mana paaudze ir visvairāk pārkrievotā, visvairāk muļķotā, visvairāk ar ateismu barotā un visnaivākā, – paaudze, kura netic nekam. Visas paaudzes lepojas ar zudušās statusu. Mana paaudze nav zudusi. Tā nevarētu uzdoties arī par bītniekiem, tai neder pat visparastāko dumpinieku statuss. Tā vienkārši ir nenobriedusi, nerealizējusies, nenotikusi paaudze, ko izaudzinājuši bailīgi un konformistiski vecāki. Pieredzējusi piepešas sociālpolitiskas pārmaiņas, brieduma gados piedzīvojusi neiedomājamu lūzumu, tā par spīti visam palika tāda pati – neticīga, vienaldzīga, slinka un apātiska, un jūrā tā skatās nevis ar budista smaidiņu uz lūpām, bet ar idiota tukšumu acīs un neredz tur neko, vienīgi putas. Var jau ķerties pie mierinājuma salmiņa un teikt, ka nav

svarīgi, ko tu nesaskati jūrā, ka svarīgāk ir, kas tostarp notiek tavā galvā. Bet galvā, tāpat kā jūrā, – tukšums, un, pat ja reizēm pie apvāršņa pavīd kādas domas ēna, tad tā ir tik tālu, ka nevar pat saskatīt, vai tā kustas.

Pie visa vainīga esot demogrāfiskā krīze, tā apgalvo ārsti. Manai paaudzei nav īpašību, tāpēc mums neder pat nožēlojamais aizbildinājums, ka visā vainojams kāds cits, tikai ne mēs. Mēs nekad nevienu neapsūdzam. Merso noknieba arābu, jo pārāk spoži spīdēja saule, tieši tāpēc viņš ir piederīgs godājamai eksistenciālistu paaudzei. Manai paaudzei patiek krēsla, bet krēslā izdziest it visas eksistences robežas, un mums ir pie dirsas, kādā valodā – krieviski, angļiski, židiski vai arābiski – runās mūsu mazbērni.

Paaudze, kura uzaugusi kopmītnēs, komunālajos dzīvokļos; pusaudzī, kuri naktīs klausījušies, kā tēvs drāž māti; ģenerācija, kura Edipa kompleksu ir apjēgusi kā nenovēršamu šaurības sajūtu šai pasaulē.

Tieši demogrāfiskās krīzes dēļ vai, citiem vārdiem sakot, tāpēc, ka aptrūkās lielgabalu gaļas, mūsu paaudze bija spiesta iet dienēt padomju armijā pat no augstskolām. Pēc pirmā kursa savāca visus pēc kārtas – visus ar plakano pēdu un liku mugurkaulu, pusaklos un gultā mīzējus, visus, kuri nebija paguvuši sajukt prātā vai kļūt par neizkustināmiem invalīdiem.

Tas, ko teju vai ikviens krievs godā par «virišķības skolu», manai paaudzei bija tikai vēl viens pierādījums tam, ka indivīds šai pasaulē nenozīmē pilnīgi neko, ka visu izšķir spēks vai vara un pat pēdējais kretīns, kurš ieņem augstāku stāvokli nez kādā sapīstā hierarhijā, tā vai citādi var dirst tev uz galvas.

Lielākā manas dzīves kļūda ir laiks. Atgriezies pajautāju, cik pulkstenis. Jautāju krieviski, jo man patiek lēti efekti. *Вы не скажете, сколько сейчас времени?** noprasīju Universitātes Lielajā pagalmā, tērpies desantnieka parādes formā, apkabinātā ar akselbantēm un citiem vizuļiem, zilo bereti atstūmis tālu pakausī. Mani vienkārši nepazina, kaut arī jautāju to pazīstamam, pāris gadus vecākam studentam. Tiesa gan, viņš man pateica, cik pulkstenis, bet es skaidri sapratu vai, pareizāk, gluži fiziski sajutu, ka viņa pulksteņa rādītāis laiks atšķiras no manējā. Precīzāk – mana apziņa skaita citu laiku. Bija radusies plaša, nobīde. Kalendārā tādu plaisu varētu iezīmēt kā divus gadus, taču mani nebija nošķīrusi kalendāra plaša. Tā ir gandrīz neredzama, tā ir pavisam neredzama, bet pastāv, jo es to jūtu. Tādu plaisu jūt visi, kam nācies dienēt armijā

* «Romānā izmantoto netulkoto frāžu un vārdu alfabētiskais rādītājs ar tulkojumiem un skaidrojumiem» sākas 263. lappusē.

vai sēdēt cietumā. Vai dzīvot trimdā. Vientulībā. Šķietami viss ir tāpat, tomēr nobīdījies. Kā sāpus nošķiebies tēmēklis. Tu tēmē taisni, bet lodi nes mazliet sāpus. Tēmēkli var pieregulēt, bet smadzenes, kuras uztver laiku un kurās radusies nobīde, plaisa, pieregulēt nevar.

Sajūta, ka esi nošķirts no visa. Runājies ar kādu un jūti plaisu. Tevis teiktie vārdi mainās, pievārdēdami šo nolādēto, tikko manāmo plaisu, un cilvēks tevi pārprot. Plaisa izkropļo vārdu nozīmi, kaut arī ārēji tie nemaz neatšķiras no citiem vārdiem. Mīļojoties ar sievieti, tu nespēj sajust baudu reizē ar viņu, jo jūs šķir plaisa, un orgasmu jūs sasniedzat katrs savā laikā; jūs paslidat viens otram garām ne tikai fiziski, bet arī emocionāli. Pat ne laika, bet telpas ziņā – dažādos līmeņos. Kad tu uzpildies ar alkoholu, tava apziņa noteikti aiztumšojas citā dimensijā, un, kaut arī tu joprojām sēdi pie galda, runā un cilā traukus, – tevi šķir plaisa un tu skaidri apzinies, ka dzer vienatnē. Tu sarunājies, mīļojies, dzer – un vienmēr viens pats.

Vientulība nevis telpā, bet laikā.

To sapratis, es sāku ievērot cilvēkus, kuri sēdēja bāros, kafejnīcās, gāja pa ielu, stāvēja pie upes vai ezera ar maksšķerkātu rokā, pat sēdēja pie automašīnas stūres, – viņi visi, skatīdamies jūrā, neko neredz.

Visiem vienlīdz truls skatiens. Ar nobīdi. Tāpat kā man. Tas nozīmē, ka neesmu viens. Tātad paaudze pastāv. Bez šaubām, tie bija gandrīz tikai virieši, jo uz sievietēm paaudzes jēdzienu var attiecināt tikai līdz brīdim, kamēr viņas apprecas, un arī tad tikai ar dažādiem priekšnosacījumiem, jo sievietes ļoti labi pieprot mīmikrijas mākslu, bet vēlāk jau ir pieredzīgas abstrakti sievišķajam, kas paaudzēs nav iedalāms.

Visvairāk mani pārsteidz tas, ka, pat sarunājoties ar savu paaudzi, – ar paaudzi, kurai ciešanas sagādā plaisa, – nespēja sarunāties un saprast ir tieši tāda pati. Tās nolādētās plaisas nesakrīt.

Plaisas, kas pilnas lamuvārdu, pretīgu, jēlu krieviski turcisku lamu, kuras jau sen zaudējušas savu patieso nozīmi un galvenokārt pauž bezcerību. Tās neliecina par nabadzīgu vārdu krājumu, tā ir eksistenciālā lingvistika – plaisas, tukšuma izteiksme – *нахуŷ* tādu dzīvi, tātad dzīvi plaisā, nevis auglīgā vidē.

Tiem, kuri reiz pamanīs cilvēku sežam uz kāpas un trulu skatienu blenžam jūrā, – tiem ir jāzina, ka tā ir mana paaudze, kas skatās jūrā un *ни хуя* neredz. Jo no šīs pasaules to šķir plaisa. Maza, varbūt tikai trīs sekunžu platumā, tomēr nepārvarama.